

„Mějte své parťáky rádi; žijí krátce a zaslouží si to,“ říká MVDr. Pavel Truhlář

Zvířata mluví očima

Richard Kozohorský, autor rozhovoru, foto archiv Pavla Truhláře



Osobnost: MVDr. Pavel Truhlář

- > Narozen v Praze, je ženatý a má syna
- > Roku 1980 absolvoval VŠV Brno
- > Od roku 1982 žije ve Velkých Popovicích
- > Pracoval 10 let ve veterinární nemocnici Říčany, 10 let v soukromé klinice v Praze a poté ve Velkých Popovicích
- > Volnočasové aktivity: malování a horské kolo

tehdy ještě neexistovaly mobilní telefony s fotoaparátem... Až taková legrace to ale nebyla, aligátor měl roztržená celá záda. Majitel měl dva(!) přes zimu zavřené v garáži a oni toho měli asi už dost. Dopadlo to dobře, vyřešily to stehy nerezovým drátem.“

► **Zmínil jste, že infekční choroby jsou na ústupu. Povězte, jaké zkušenosti máte s pacienty, napadené parazitózou nebo covidem?**

PT: „Parazitózy, to je u zvířat nekonečný příběh. Máme kvalitní antiparazitika, ale je nezbytné nepodceňovat pravidelné preventivní odčervení. Zvířata se reinvadují v terénu, kontaktem s jiným zvířetem, nevhodnou stravou, mezihostiteli a podobně. A covid? Pro veterinární lékaře nejsou koronaviry novinkou. Možnost přenosu ze zvířete na člověka, a naopak, je stále intenzivně zkoumán. Zatím neexistuje žádný přímý důkaz, který by naznačoval, že by se virus SARS CoV 2 na člověka z domácích zvířat přenášel.“

► **Oči vašich pacientů mnohdy prozradí víc než výpověď jeho majitele. Bolest, prosbu... Oči kočky možná nejsou tak čitelné, jako ty psi. Hledat v mentalitě kočky pokoru nebo oporu, to je asi marnost nad marnost...**

PT: „Řekl bych, že i u zvířat platí, oko do srdce okno. Zvířata mluví očima. Mezi kočkou

► **Jako medik jsem prakticoval v Nemocnici Na Františku na chirurgickém oddělení, a tudíž i hodiny na operačním sále – co přihlížející. Vidím dodnes roztrášenou stehenní kost a nad ní jemně pracující citlivé prsty pana primáře MUDr. Aloise Hoňka, které uměly použít i kladívko... A jako by to bylo včera, slyším sestru Marcelu: „Ale o umění pana primáře tady víme léta. I my se chodíme na jeho práci koukat. Ve volných chvílích taky staví housle i pro hráče České filharmonie.“**

Je to pár dní, jsem poprvé stanul na operačním sále veterinárním. Muž, který tu operuje, musí mít přece prsty stejně citlivé jako jeho chirurgický kolega.

► **Co dělají vaše jedinečné prsty, když zrovna neoperují, pane doktore?**

PT: „Snažím se ruce chránit, byť dělají všechno, co je třeba, žijete-li v domě 110 let starém, se zahradou ve stráni a staletými olšemi. Už na ZŠ mě táhlo umění, malba i kresba. Můj přítel, pan prof. Vladimír Preclík, mě před lety nabídl soukromou výuku, ale zemřel bohužel dřív, než jsme se k tomu dostali. Zkouším tedy malovat to, co nejlépe znám. Zvířata. Celý život mě fascinují. To kolem vás jsou moje výtvary.“

► **To malování vám docela závidím... Jak početnou kartotéku marodů si vedete?**

PT: „Mám kolem 1 600 pacientů. Počty se mění, jak se zvířata rodí a umírají. Karty jsou řazeny podle majitelů, protože ne každý má jen jedno zvíře, a tak by docházelo ke zbytečné duplicitě. Díky specializacím za mnou dojíždějí z Prahy a okolí.“

► **Jaká zranění či onemocnění léčíte nejčastěji?**

PT: „Diagnózy se postupem času mění. Díky zvyšující se péči majitelů a pravidelné vakcinaci také ubývá klasických infekcí. Zato narůstají onemocnění, která infekční nejsou. Především pohybového aparátu, kůže, výměny látkové a onkologické. Z úrazů to jsou pak pokousání a auto úrazy“

► **Vím, léčíte zvířata malá a jste odborníkem především v oboru chirurgie, orto-**

pedie a rentgenologie. Máte v kartotéce chorobopisů jiné, či dokonce exotické zvířátko?

PT: „V mé ordinaci uvidíte především psy a kočky. Občas i nějaké morče, křečka, králíka, činchilu a podobně. Ptáky, plazy, ryby a jiné exoty přenechávám rád kolegům, kteří se na tyto druhy specializují. Koně dnes vyžadují diagnostická zařízení a hlavně výjezdy. A to se špatně kloubí s ordinací a zejména s objednanými operacemi.“

„Díky zvyšující se péči majitelů a pravidelné vakcinaci také ubývá klasických infekcí.“

► **Nejen psiska a kočky pobíhají po místních zahradách a soukromých pozemcích. U porodu takového hříbátka jste byl jistě nejdnou přítomen.**

PT: „Ale jistě, za těch čtyřicet let praxe... Před rokem 1989 byla veterinární péče zaměřena téměř výhradně na hospodářská zvířata a jejich užitkovost. Měl jsem štěstí pracovat již od promoce ve veterinární nemocnici v Říčanech u Prahy, která měla tehdy krajskou působnost pro hospodářská zvířata i s hospitalizací. Léčila se tam ovšem i zvířata malá, ale třeba i ta z cirkusů. Jednou, při noční službě, mi přivezli ve Fiatu Uno aligátora, čelisti převázané provazem, hlavu v kufru autíčka a ocas obtočený kolem řidiče a předního skla. Škoda, že

a psem jsou nesouměřitelné rozdíly. Ale pokud jde o výraz očí, je to na pozornosti a zkušenosti majitele. Podle mého názoru lze v kočičích očích číst stejně dobře jako v psích. S povahou, ochotou se podřídit, zachovat si vlastní osobnost, vnitřní svobodu, tam je to u koček jiné. Ale v ordinaci z hlediska základní orientace a z hlediska diagnózy je oko jedna z nejdůležitějších součástí klinického vyšetření."

„Rozhodovat o životě a smrti zvířete patří mezi těžká břemena tohoto oboru.“

► **Před lety byla rozkošnou partačkou, předešlým dětí, u nás na Nové Lipové fenka rhodéského ridgebacka, Rebeca. Pamatuje ji?**

PT: „Velmi dobře. Naposledy jsem ji viděl v onom osudovém roce 2014. Byla u mne kastovaná v létě v roce 2012 a žila, tuším, dva roky celkem spokojeným životem. V létě 2014 měla oběhové potíže a potíže se slinivkou. Několikrát byla biochemicky i rentgenologicky vyšetřována. Přes nasazenou léčbu se její stav pomalu zhoršoval. V září, po RTG vyšetření, jsme měli podezření na tumor v oblasti sleziny. V říjnu byla Rebeca slezina odebrána pro rozsáhlý tumor s metastázemi mezi kličkami tlustého střeva. Toho měsíce, 29. 10. 2014, jsme Rebecu uspali..."

► **Takové chvíle beznaděje... Jak bolestně se vás dotýkají, pane doktore?**

PT: „Je to věčný koloběh života a smrti. Příroda bude vždy silnější. V medicíně neexistuje sto procent. Organismus je ve své neuvěřitelné složitosti velmi zranitelný a jedna věc podmiňuje druhou. Přes veškerou snahu slavíte úspěchy, ale inkasujete i porážky. Máme snad u zvířat určitou výhodu. Domnívám se, že oni vědí, že jejich čas přišel a že se s tím dokážou smířit. Jsou velmi stateční, máme se od nich co učit. A jsme nevýslovně šťastní, když pacienta přes nápor choroby zachráníme. Byla nám dána velká odpovědnost rozhodovat v indikovaných případech o životě a smrti zvířete, a to rozhodně patří mezi těžká břemena tohoto oboru."

► **Pan Tomáš Volák, myslivec, v rozhovoru v březnovém čísle Zpravodaje zmínil tzv. Aujeszkyho chorobu. Mohl byste, prosím, popsat její příčiny a následky?**

PT: „Aujeszského choroba je virové onemocnění způsobené herpesvirem. Na člověka je nepřenosný. Způsobuje extrémní svědivost končící sebepoškozováním, kterou v krátké době střídá obrna mozkového kmene a smrtí. V lese hrají klíčovou roli v přenosu choroby divoká prasata. Díky jejich migraci a vnímavosti, se občas choroba objeví. Infekční jsou zejména syrové orgány z vývrhu, ale v průběhu choroby i exkrementy. Pro psa je onemocnění

smrtelné v několika málo dnech. Jedinou prevencí je nekrmit syrové orgány a maso těchto ulovených nebo uhynulých zvířat."

► **Může chovatel, který nechá psa pobíhat po lese bez vodítka, zvíře vychovat?**

PT: „I to je věčný problém. Prostor pro volně žijící zvíře se dramaticky zmenšuje. Expanze výstavby, vichřice, kůrovcová kalamita, to vše ukrájí ze zemědělské a lesní půdy. Pravděpodobnost setkání se zvířeti v našem regionu je vysoká. Pes je šelma a jedná pudově. Za jeho chování je odpovědný majitel. Pokud pes není v kritické situaci schopný poslechnout, nemůže se v terénu pohybovat bez vodítka. Základní poslušnost, což je přivolání, by měl zvládat každý majitel. V terénu se dnes pohybuje i množství rodin s dětmi, sportovců, seniorů, toulavých psů. Konfliktním situacím, a mnohdy i zbytečným úrazům, bychom měli předcházet."

► **Navštíví-li vás čtyřnohý pacient potýkající se zraněním či chorobou, je patrně spíš odevzdáný. Nebo naopak podrážděný? Ocitá se v neznámém prostředí, blíží se k němu ruce neznámého pána. Rozpozná ve vašem chování, že jste přítel?**

PT: „Chování psa v ordinaci je různé. Výhodou samozřejmě je, když nás pes pozná. Pokud zvířeti nabídnete klid, jistotu, žádné zmatené a rychlé pohyby, komunikujete s ním a připravíte ho na to, že na něho budete všelijak sahat, většinou to vyjde a pes to pochopí. Někdy to nejde a v zoufalství pokouše majitele i všechny okolo. Ale zklidňujících prostředků máme dostatek."

„Pokud se chce veterinář oboru plně věnovat, nemá klid, nemá volno ani soukromí.“

► **Jsem v naší obci zřejmě vzácnou výjimkou. Psa nemám, protože moje citová náklonnost k němu není slučitelná s pravidly výchovy a výcviku. Vy, jak vidím, jednoho elegána máte. Pozoruje mě, ale distinguvaně, řekl bych. Jak se jmenuje?**

PT: „Bydlíme v Popovicích od roku 1982 a vždy jsme měli psa i kočku a mnohdy ne jednoho. Dnes máme fenu Německého ovčáka Foxy a kocoura Pufa. Jsme na okraji obce, vlastně v lese, a tak na nás tahle dvojice dává i trochu pozor."

► **Nevymodlil vy jste si prvního pejska na rodičích ještě co dítě?**

PT: „Bylo to trochu jinak. Vyrosl jsem ve třetím patře činžovního domu na rušné pražské ulici. Oba rodiče v zaměstnání od 6 hodin ráno a já se musel postarat o nákupy, úklid, topení a učení. Tak to v padesátých a šedesátých letech ve většině normálních rodin probíhalo. Zvířata jsem měl vždycky rád, ale nebyl pro ně prostor ani finance. Přišla až mnohem později."

► **Co vlastně rozhodlo o tom, že nebudete lékařem člověka?**

PT: „Jako syn živnostníka jsem na studium výtvarného umění neměl šanci. Jedinou byla potravinářská průmyslovka. A protože jsem měl dobré výsledky, mohl jsem se hlásit buď na Vysokou školu chemicko-technologickou do Suchdola, nebo na Vysokou školu veterinární do Brna. Zvolil jsem Brno. Na humánní studium jsem tehdy ještě ve druhém ročníku mohl přestoupit, ale veterina mi připadala zajímavější."

► **V čem je studium veterináře snazší, nebo naopak těžší, než klasického chirurga? Dají se tyto dva vzdělávací procesy vůbec srovnávat?**

PT: „To je těžká otázka. Studium je u obou oborů opravdu těžké svým rozsahem a délkou. Veterinární medicína zahrnuje nepřehledné množství různých údajů a úkonů. Oba lékaři nesou stejnou odpovědnost za své pacienty. Veterinář je „sólita“ s nejistou budoucností. Jeho zatížení zpravidla nepřebírá zdravotnické zařízení, ale pouze ten který jednotlivec. Pokud se chce oboru plně věnovat, nemá klid, nemá volno, ani soukromí, a čas na rodinu titěrný. Je otázkou, jak se to dá dlouho vydržet. Zastupitelnost a kolektivní odpovědnost, to je jeden z důvodů, proč vznikly veterinární kliniky, kam chodíte do zaměstnání s pevným režimem. Někdo by mohl namítnout, že zvíře je jen zvíře, ale člověk je člověk, ale o tom odmítám polemizovat."

► **Je veřejným tajemstvím, že vaší profesní partnerkou v ordinaci je vaše manželka, paní Marie?**

PT: „S mou ženou jsme se poznali v Říčanech, jak jinak než díky jejímu psovi. Při neúspěšných pokusech najít v Praze bydlení jsem se náhodou setkal v říčanské nemocnici s bývalým tajemníkem MNV, který měl loveckého psa. Sdílel mi, že náš dům prodává. Jak potom narůstal v Popovicích zájem o moji činnost, musel jsem se rozhodnout, na které židli budu sedět. Mezitím přišel rok 1989 a Říčany byly vráceny v restituci. Po deseti letech jsem tedy prodal podíl na zaběhlé ošetrovně kolegovi a zřídil ordinaci ve Velkých Popovicích. Bez pomoci manželky by to vůbec nebylo možné, věnuje firmě a klientele nekonečné množství času a energie. Nad samým operačním stolem jde vždy o život. Není tam žádný anesteziolog, ani jiné pomocné ruce a čas je limitován. Jedete naplno."

Webové stránky jsou, co se týče rozsahu vaší činnosti, vypovídající. Přesto, máte pocit, že byste měl ony informace něčím doplnit

PT: „To snad ne, ale vzkazuji majitelům: Mějte své miláčky rádi, oni vám to vrátí. Žijí krátce a zaslouží si to."

Děkuji Vám za rozhovor. ■